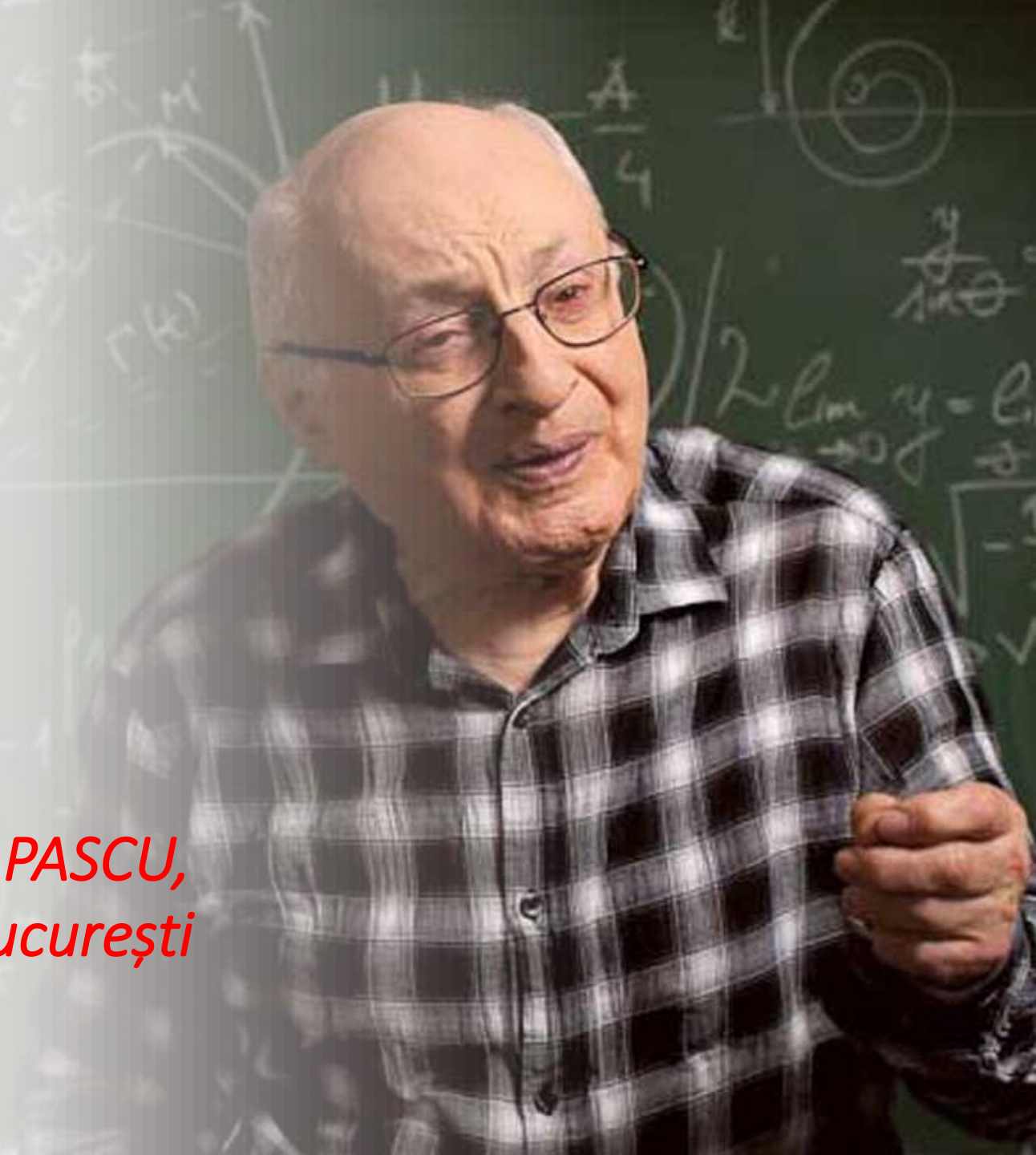

Solomon Marcus, unul dintre cei mai mari matematicieni români

*Prof. Antoaneta PASCU,
Liceul Teoretic "Ion Barbu", București*

- ❖ **Solomon Marcus s-a născut pe 1 martie 1925 în Bacău, România, și a decedat pe 17 martie 2016 în București, România.**
- ❖ **A fost un matematician român de etnie evreiască și membru titular al Academiei Române din 2001. Deși domeniul principal al cercetărilor sale a fost analiza matematică, matematica și lingvistica computațională, el a publicat numeroase cărți și articole pe diferite subiecte culturale, inclusiv poetică, lingvistică, semiotică, filosofie, istoria științei și a educației.**

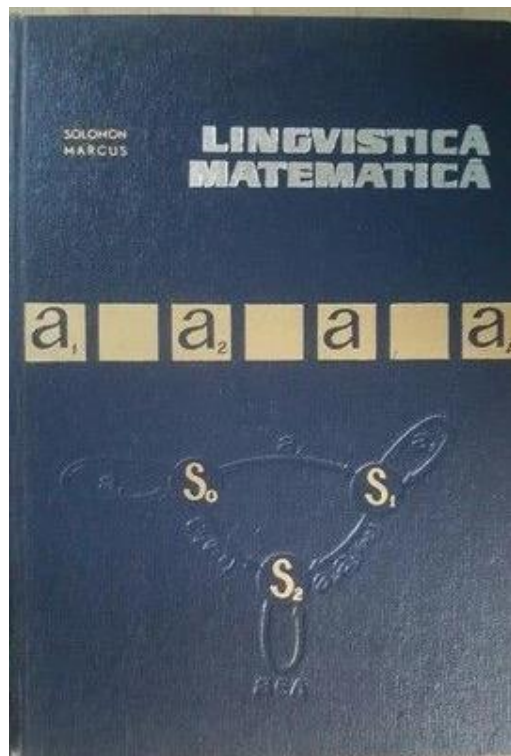

❖ Începând cu vârsta de 16-17 ani, Solomon Marcus a început să ofere meditații elevilor mai tineri pentru a ajuta la susținerea financiară a familiei sale. Cu toate că a trecut examenul de capacitate, a fost nevoit să urmeze ultimii patru ani ai liceului la o școală particulară evreiască, creată special pentru elevii excluși din școlile oficiale din cauza legilor rasiale. La examenul de bacalaureat, el a obținut primul loc dintr-un total de 156 de candidați.

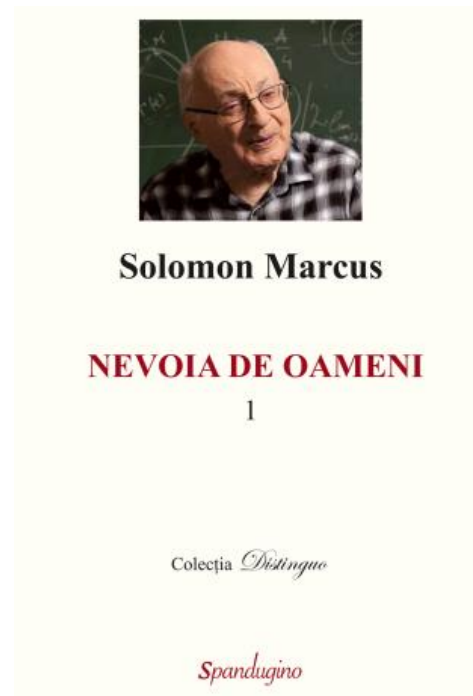
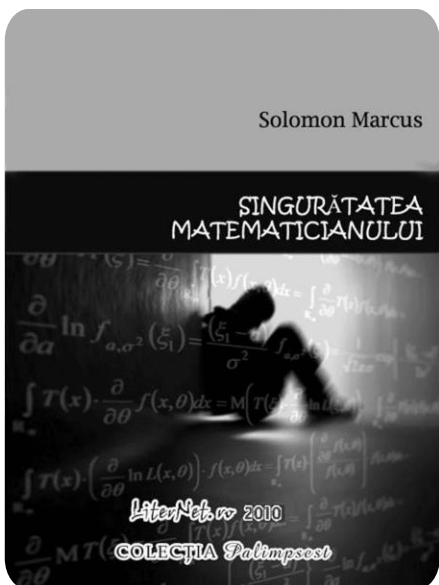
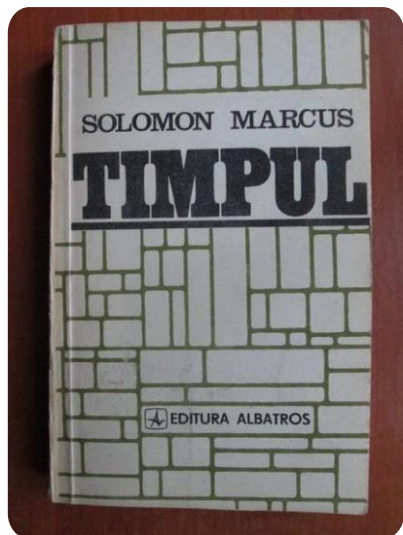
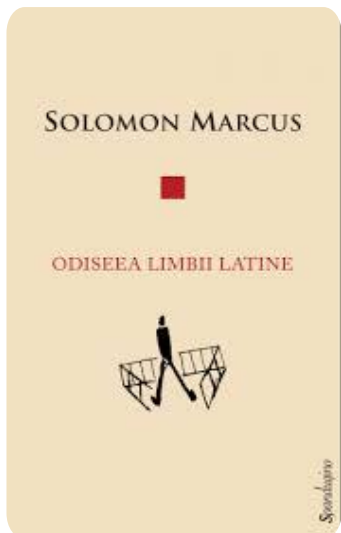
Începutul drumului academic al lui Solomon Marcus

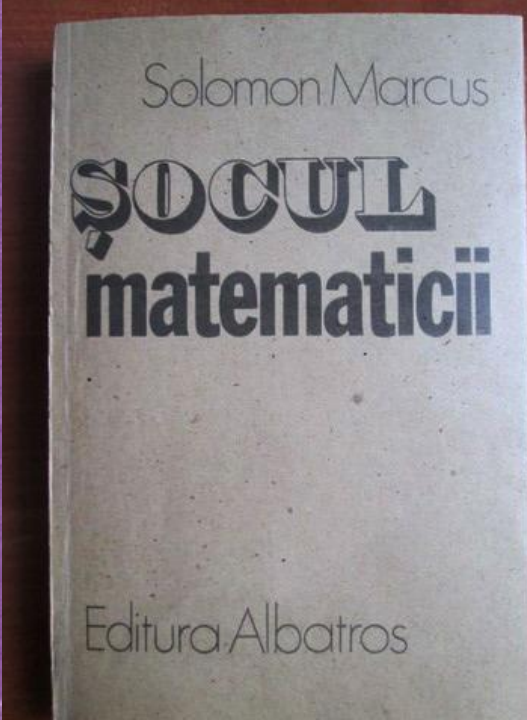
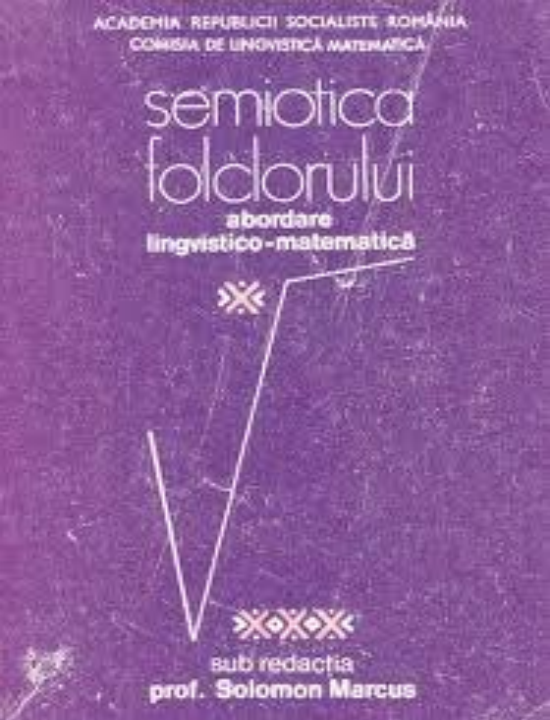
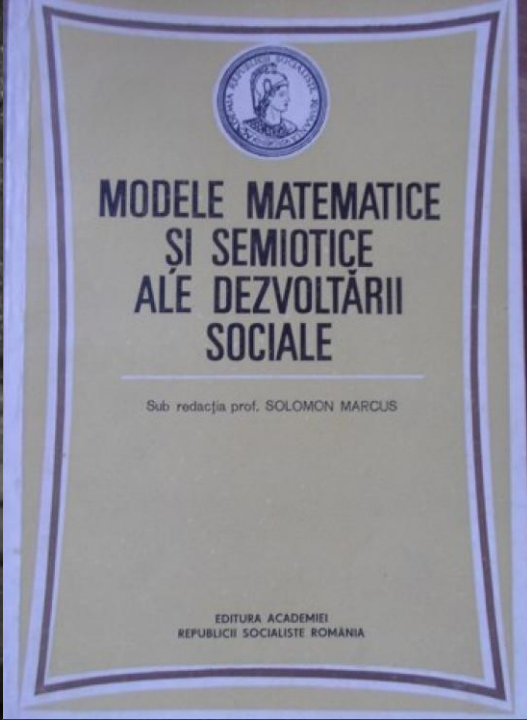
- ❖ După liceu, din anul 1944 a urmat Facultatea de Matematică din cadrul Universității București, pe care a absolvit-o în anul 1950 cu diplomă de merit. După acest eveniment, matematicianul s-a dedicat învățământului universitar, parcurgând, rând pe rând, toate treptele didactice. A început ca asistent în anul 1950, la Politehnica bucureșteană, sub îndrumarea profesorului Nicolae Ciorănescu, dar și la facultatea pe care a absolvit-o, în cadrul cursurilor profesorului Miron Nicolescu. Ulterior, a devenit lector în anul 1955, conferențiar în anul 1964 și, în final, în anul 1966, a obținut titlul de profesor universitar la Facultatea de Matematică din cadrul Universității București. În anul 1991, i s-a acordat titlul de profesor emerit. Cu toate că avea dreptul de a susține doctoratul, acesta a fost respins pe motivul "dosarului părinților". Deși la acea dată ambii părinți aveau deja peste 60 de ani și, în realitate, doar tatăl lucra, mama fiind casnică și ocupându-se de creșterea celor șase copii în viață din cei opt născuți. Cu sprijinul marilor săi profesori, individul a reușit ulterior să obțină titlurile științifice de doctor în matematică în anul 1956, cu teza "Funcții monotone de două variabile", și de doctor docent în specialitatea analiză matematică în 1968, sub îndrumarea academicianului Miron Nicolescu.

-
- ❖ La începutul anilor 1970, a participat activ la Cercul de lingvistică de la Facultatea de filologie a Universității din București și, împreună cu profesorii Edmond Nicolau și Sorin Stati, a editat o Introducere în lingvistica matematică, una dintre puținele lucrări de acest gen din acele timpuri. Beneficiind de sprijinul celor doi academicieni menționați anterior, precum și de cel al lui Miron Nicolescu și Tudor Vianu, a predat simultan atât la Facultatea de matematică, cât și la cea de filologie, lingvistica matematică, începând cu anul 1961, alături de filologul Emanuel Vasiliu. În paralel, a fost și cercetător la Institutul de matematică al Academiei, până la desființarea acestuia în 1975.

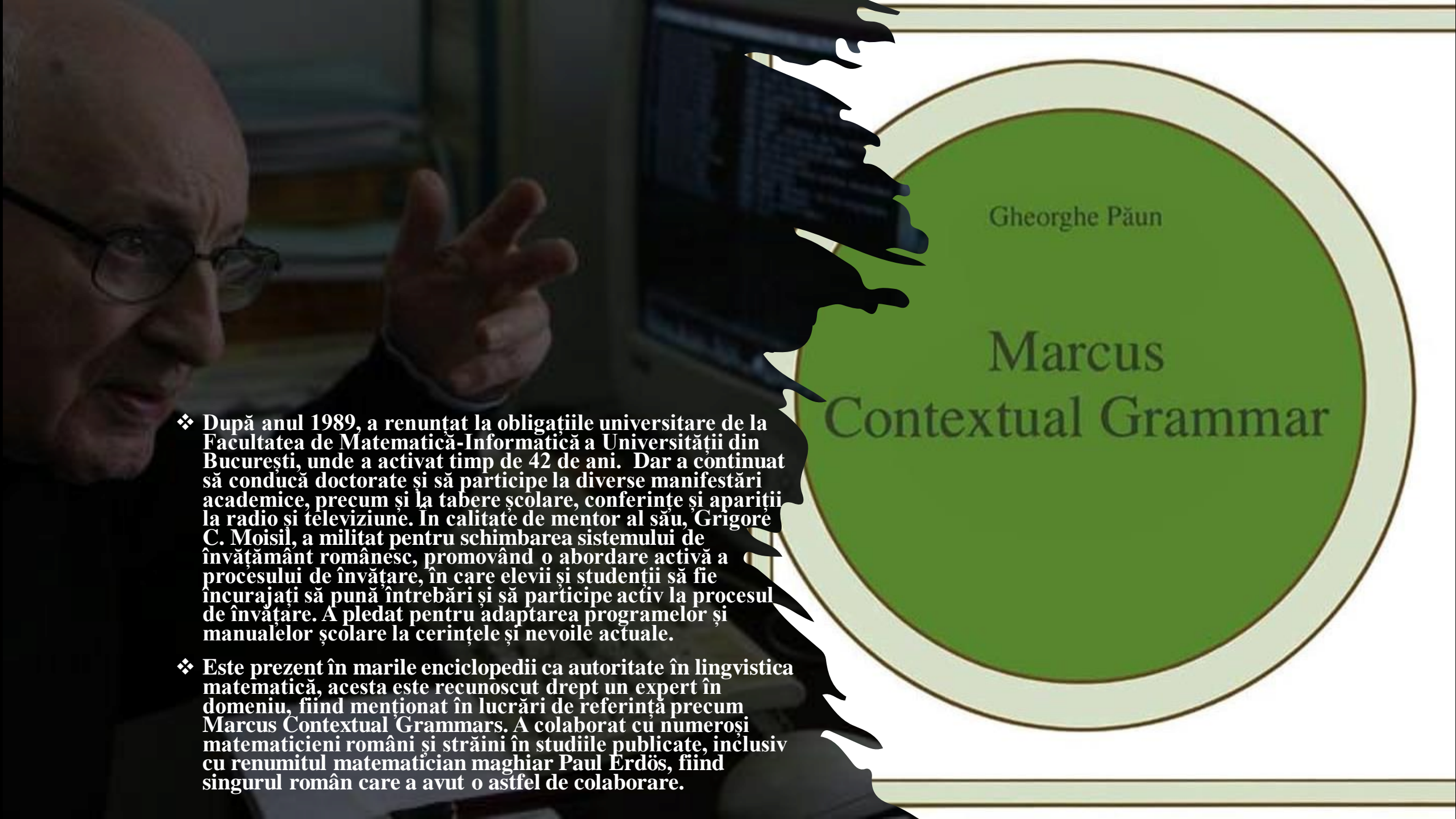
❖ În timpul comunismului va publica o parte din cărțile sale în „Viața studentescă”, revistă săptămânală care apărea sub egida Uniunii Tineretului Comunist, fiind o modalitate prin care comentariile sale științifice puteau ajunge la publicul interesat de aceste informații, precum intelectuali și tineri studenți. Va publica și cărți referitoare la istoria matematicii, amintindu-i și pe foștii săi profesori și pe marii matematicieni ai secolului trecut, precum Dimitrie Pompeiu, Traian Lalescu, Alexandru Froda, Grigore C. Moisil, Miron Nicolescu, care au beneficiat de competența profesorului Marcus și cărora le-a editat și îngrijit opera științifică. Dintre profesorii săi, a fost apropiat de Miron Nicolescu, Grigore C. Moisil, Gheorghe Vrănceanu, Octav Onicescu, Dan Barbilian, Simion Stoilow.

- ❖ Profesorul Solomon Marcus este un autor prolific, cunoscut pentru numeroasele sale studii interdisciplinare. Lucrările sale abordează utilizarea matematicii în diverse domenii, precum lingvistica, analiza teatrală, științele naturale și sociale, și altele. Cărțile sale au avut un impact semnificativ, fiind traduse în multe țări din întreaga lume. Există versiuni în mai multe limbi, printre care franceză, engleză, rusă, germană, spaniolă, italiană, cehă, maghiară, sârbă și greacă. Profesorul Marcus a publicat peste 50 de volume în România, care au fost apoi traduse în mai multe limbi europene și nu numai. De asemenea, a contribuit cu aproximativ 400 de articole în reviste științifice sau de specialitate.
- ❖ Lucrările sale au fost recunoscute și citate de peste 1.000 de autori, demonstrând astfel impactul său în comunitatea academică. Începând cu anul 1993, Profesorul Solomon Marcus a devenit membru corespondent al Academiei Române, iar în 2001 a fost promovat la rangul de membru titular al aceleiași academii. De-a lungul carierei sale, el a fost conducător de doctorat pentru 24 de absolvenți, mulți dintre aceștia devenind ulterior și ei conducători de doctorat.
- ❖ Profesorul Marcus a fost un mentor dedicat, facilitând publicarea rezultatelor semnificative ale foștilor săi studenți sau colaboratori în reviste academice. Astfel, mulți dintre aceștia și-au făcut debutul în domeniul academic încă din perioada studenției lor.

- ❖ De-a lungul vieții sale, profesorul Solomon Marcus a deținut funcții de conducere într-un număr considerabil de reviste de specialitate din străinătate, în domeniile matematicii, informaticii, lingvisticii matematice și teoriei literaturii.
- ❖ A fost membru al colectivului editorial al Editurii Academiei Române și al Consiliului editorial al revistei Academica. A fost invitat să predea cursuri sau să susțină conferințe la universități prestigioase, numărul acestora depășind cifra de 100. La congresele de semiotică sau de lingvistică matematică, a condus secțiuni și a fost raportor de ședință la peste 100 de întâlniri internaționale.
- ❖ Pe o perioadă de 10 ani, a deținut funcția de vicepreședinte al Asociației Internaționale de Semiotică (1989-1999).
- ❖ Pentru contribuțiile sale remarcabile, acesta a primit titlul de doctor Honoris Causa din partea universităților din Bacău, Constanța, Timișoara, Craiova și Petroseni.

Gheorghe Păun

Marcus
Contextual Grammar

- ❖ După anul 1989, a renunțat la obligațiile universitare de la Facultatea de Matematică-Informatică a Universității din București, unde a activat timp de 42 de ani. Dar a continuat să conducă doctorate și să participe la diverse manifestări academice, precum și la tabere școlare, conferințe și apariții la radio și televiziune. În calitate de mentor al său, Grigore C. Moisil, a militat pentru schimbarea sistemului de învățământ românesc, promovând o abordare activă a procesului de învățare, în care elevii și studenții să fie încurajați să pună întrebări și să participe activ la procesul de învățare. A pledat pentru adaptarea programelor și manualelor școlare la cerințele și nevoile actuale.
- ❖ Este prezent în marile enciclopedii ca autoritate în lingvistica matematică, acesta este recunoscut drept un expert în domeniu, fiind menționat în lucrări de referință precum Marcus Contextual Grammars. A colaborat cu numeroși matematicieni români și străini în studiile publicate, inclusiv cu renumitul matematician maghiar Paul Erdős, fiind singurul român care a avut o astfel de colaborare.

- ❖ A fost membru al Clubului de la Roma și a participat la lucrările Federației Mondiale pentru Studiul Viitorului. Înainte de 1989 a primit premiile Academiei pentru cărțile sale, iar după aceea dată, a primit mai multe premii, a fost declarat cetățean de onoare și a fost încununat cu titlul de Doctor Honoris Causa la unele universități autohtone, din care doar una singură provine din topul universităților din țară. Majestatea sa Regele Mihai I i-a conferit ordinul Nihil Sine Deo.
- ❖ Din anul 2014 se desfășoară la Bacău două concursuri care îi poartă numele, unul interdisciplinar și altul de literatură română.

CONCURSUL NAȚIONAL INTERDISCIPLINAR „SOLOMON MARCUS”

Secțiuni:

- a. „ION BARBU” - NIVEL GIMNAZIAL ȘI LICEAL
- b. „CREATIVITATE ȘI CULTURĂ UMANISTĂ” - NIVEL LICEAL (Profil umanist)
- c. „ABSTRACT” - NIVEL LICEAL (Profil real)

Ediția a VII

❖ **Solomon Marcus a murit joi, 17 martie 2016, la Spitalul Fundeni din București. A fost înmormântat cu onoruri militare la Cimitirul evreiesc Filantropia din București în data de 20 martie 2016.**